

LÕBUSAD PAPITÖÖD

Originaali tiitel:
Barbara Rucci
„Cardboard creations. Open-ended explorations with recycled materials“
The Innovation Press, 2018

Tekst © Barbara Rucci, 2018
Pildid © Alix Martinez Photography
Kõik õigused kaitstud.

Seda raamatut või selle osi ei tohi ilma kirjastaja loata mingil kujul reprodutseerida.

Kõik selles raamatus kirjeldatud tegevused nõuavad täiskasvanu järelevalvet. Kui kasutatakse ohtlikke vahendeid nagu kuum liim, teravad käärid või lämbumisohtu kujutavad väikesed esemed, on soovitatav olla vastavalt asjaoludele mõistlikkuse piires ettevaatlik. Kui te pole kindel tegevuse ohutuses või vanuse sobivuses, pöörduge juhiste saamiseks oma lapse arsti poole. Siin toodud soovitusel ei asenda argitarkust ega arukat otsustusvõimet. Järgige alati ohutusnõudeid ja olge hoolikas. Autor ja kirjastaja ei vastuta ükskõik millise kahju, äparduste või vigastuste eest, mis võivad tekkida seoses selles raamatus kirjeldatud tegevustega.

Eestikeelne tõlge © Marie Kuri ja AS Tänapäev, 2020
Toimetanud Ene Poll
Küljendanud Margit Randmäe

ISBN 978-9949-85-637-4

Trükitud OÜ Greif trükikojas

www.tnp.ee

LÕBUSAD PAPITÖÖD

Mustmiljon ideed
meisterdamiseks
taaskasutusmaterjalist

Barbara Rucci

Inglise keelest tõlkinud
Marie Kuri

 TÄNAPÄEV

SISUKORD

Sissejuhatus	6
Taaskasutatavate materjalide kogumine ...	8
Taaskasutatavate materjalide hoidmine	9
Põhitöövahendite loetelu	10
Värviperekonnad	11

KUNSTIPROJEKTID

Teater kingakarbis	13	Kunstipärane mängumajake ..	53
Karbilinn	17	Vikerkaarekollaažid	57
Paberkottidest kollaažmaskid ..	21	Lõngaga mähitud tähed	61
Lipi-lapi majad	25	Ägedad prillid	65
Miniakvarellidest lapitööd	29	Muusikatoolid ja maalimine ..	69
Vahtplastist skulptuurid	33	Hiiglaslikud sõõrikud	73
Struktuurne kollaažisein	37	Paelapõimingud	77
Hullu soengu päev	41	Haldjamajakesed	81
Vetsurulli südamikest skulptuurid	45	Papist loomad	85
Paberkottidest kroonid	49	Fantaasiakastid	89

Art Bar andis inspiratsiooni

Autorist

94

96

SISSEJUHATUS

KASUTAGE LÖPUNI, KANDKE RIBADEKS, TEHKE ÜMBER VÕI SAAGE ILMA HAKKAMA.

(Teadmata päritoluga vanasõna.)

Ümbertegemine on meelelaad. Mind õpetati kasutama seda, mis mul olemas oli, üle jäänud tükikesi kokku koguma ja nendega mängima, katkisi asju parandama ning kantud asjadele uut elu andma. Kui mu enda lapsed olid väikesed, parandasin nende rebenenud teksapükse lapitehnikas koletistega, ning kui nad pükstest välja kasvasid, õmblesin teksadest kotid. Mu abikaasa vanadest triiksärkidest said lastele kunstikitlid ning ma isegi valmistasin nende lemmikriietest lapitekke.

Kunstiõpetajana järgin sama mõtteviisi. Moosipurkidest saavad värvipurgid, munakarpidest segamisalused ning iga kingakarbi hoian alles, et sellest hiljem nukumaja või nukuteater ehitada. Olen mõnusalt rahul, kui mul õnnestub korraldada kunstitund, ilma et peaksin uute materjalide ostmiseks raha raiskama. Mulle meeldib väga tasuta asjade valmistamine. Tuuseldan mööda maja ning tirin välja kõik, mis kätte saan – vanad linad, oksaraod puudekastist või lõngajupid sellest ajast, kui me tutikesi valmistasime.

Kõigist materjalidest, mida ma kogun, on papp kõige kasulikum. Päris iga karp, mis mulle koju jõuab, ma alles ei hoia, aga enamikku küll. Suuremad kastid voldin lapikuks kokku, väiksemad panen üksteise sisse ja hoian neid kenasti keldris virna laotuna. Kui kogute materjale, on korralik hoiustamine ülioluline. Kunstitoas taaskasutatavate materjalide hoidmiseks kasutan nägusa välimusega konteinereid, väiksemad lahtised esemed aga leiavad oma koha purkides ja riulitel. Eesmärk on leida tasakaal materjali kogumise ja eluruumides korra säilitamise vahel. Hoolikalt planeerides ja läbi mõeldes on kõik võimalik, ütlen ma teile!

„Löbusad papitööd“ on ülistuslaul minu kirele taaskasutuse vastu ning imelisele loomingle, millega saavad hakkama lapsed, kui nad annavad uue elu millelegi, mis oleks muidu prügikasti visatud. Vabadus peitub selles, kui anda lapsele mõni ese, mille ta võib kujutleda millekski muuks, selle asemel et panna ta ette tühi paberileht. Minu filosoofia kunstiõpetaja ja emana on seada materjalid valmis innustaval moel, anda võimalikult vähe juhiseid ning lasta lastel ise tegutseda. Kunstiõpetajate keeles nimetatakse neid loovusharjutusteks etteantud materjalidega. Lapsed uurivad ise, mida nendega teha saab. Oluline on pigem protsess, mitte lõpptulemus.

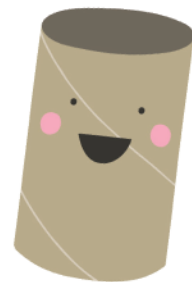
Mis on parim loovharjutuste juures? Lapsevanema või õpetajana ei pea teil olema põhjalikke teadmisi kunstist ega oskust sirgeid jooni tõmmata, kui soovite oma pere loovust arendada. Lastele mõeldud käsitööprojektide ettevalmistamine võib mõnikord pelutav tunduda, eriti kui te ise ennast meisterdamises ebakindlalt tunnete.

Minu projektid ei ole käsitöö. Need sünnivad laste loominguna, nii et kunstiline meisterlikkus pole oluline. Siin on mõned üldised juhised, kuid nagu näete, saab neid mitmel moel tõlgendada ning õiget ega vale viisi millegi tegemiseks ei ole. Mõnikord tutvustan mõnd uut töövõtet, näiteks teibi rebimist, helmeste lükkimist, näo osade uurimist või eseme mähkimist lõnga sisse. Uute tehnikate õppimine on noortele kunstnikele põnev ja varsti näete, kuidas nad neid oma loometegevuses kasutavad.

Kui räägite lapsega tema kunstiteostest, uurige protsessi kohta ning suunake vestlust läbimõeldud kommentaaridega. Selle asemel, et öelda: „See on suurepärane!“, mis on pigem hinnanguline ega tunnusta lapse püüdlusi, vestelge parem värvivalikust või disainist. Küsige, kuidas ta midagi valmistas või kuidas seda edaspidi kasutama hakatakse. Ärge muretsege – iga projekti lõppu olen lisanud näidised, kuidas ja millest lastega vestelda. Kui võtate aega, et esitada lapse töö kohta läbimõeldud küsimusi, aitab see tal oma mõtteid sõnastada, mis omakorda aitab tunda, et teda pannakse tähele, ning tema loominguiline enesekindlus saab jõudu juurde.

Kõik tegevused siin raamatus on loovharjutused. Projektide eesmärk ei ole valmistada midagi ilusat, vaid noori meistreid suunata ja ette valmistada, et nad kasutaksid kõiki oma meeli ning oleksid avatud kõigele, mida vaid suudavad ette kujutada. On üks tarkusetera, mida tahaksin teile laste loovuse edendamiseks edasi anda, ja see on järgmine: eraldage neile omaette ruum, üks-kaks riiulit materjalide jaoks, et neid saaks hõlpsasti kätte, rikkalik varu taaskasutusmaterjale ning andke neile vabadus ise oma ideid teoks teha. See on kõik, mida nad vajavad, et kujutlusvõime hakkaks tööle ja sünniks uued tublid leiutajad ja taaskasutajad!

Musi-kalli, BAR

TAASKASUTUSMATERJALIDE KOGUMINE

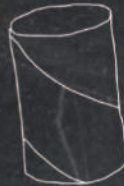
VÄIKESED ASJAD

Pudelikorgid
Purgikaaned
Veinikorgid
Nööbid
Mutrid, poldid, seibid
Doseerimislusikad
Kingipaelad
Vanad pusletükid
Jogurtitopsid
Tualettpaberirullide südamikud
Koorepakendid
Vanad CD-plaadid
Imikutoidu pakendid või purgid
Pehmendusgraanulid

KESKMISE SUURUSEGA ASJAD

Paariliseta sokid
Kangajäägid
Plastikust marjakarbid
Papjeemašeest pakendisisud
Klaasist kastme-, moosi- ja kurgipurgid
Munakarbid - nii plastist kui ka papist
Plastikust vee- või mahlapudelid
Piimapakid
Köögpaberirullide südamikud
Pulgakesed
Jõupaberist kotid
Ajalehed
Telefonikataloogid
Kaardid
Mullikile
Hommi-kuhelbekarbid
Tee- ja kreekerikarbid
Puidujäägid
Kasutatud pakkepaber

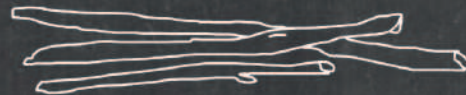
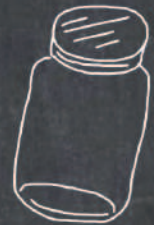

Vanad ajakirjad, kataloogid, koomiksid
Pakkematerjal
Papi lõikamise jäägid
Plastikust supikarbid
Väikesed piimapudelid
Plaadid

SUURED ASJAD

Suured piimapakid
Pappkarbid ja -kastid
Lamedad papitükid
Pitsakarbid
Tehnilised projektijoonised
Traadist riidepuud
Kohvipurgid
Pulgad
Suuremad puidujäägid
Vormitud pakkematerjal suurte esemete ümbert
Suured toidu- ja jookumad, näiteks hapukurgipurgid

TAASKASUTATAVATE MATERJALIDE HOIUSTAMINE

Siin on mõned võimalused, kuidas kogutud materjale säilitada ja korras hoida, nii et taaskasutusmaterjalid ei vallutaks kogu teie kodu!

1. Mulle meeldib oma taaskasutusmaterjale hoida lõuendist pesukorvis, mis näeb armas välja. Viskan sinna kõike, mis on loetletud väikeste ja keskmiste asjade nimekirjas. Kui korv on täis saanud, tean, et mul on aeg kogumine lõpetada ja hakata materjale kasutama. Mu õpilased tuuseldavad asju otsides, nii et ühteist kipub ikka pörandale kukkuma, kuid seda on piisavalt lihtne üles võtta ja korvi tagasi panna. Selle korvi leidsin Amazonist (otsige lõuendist hoiukasti või -korvi).

2. Ma lammutan pidevalt pappkaste ja lõikan need väiksemateks, keskmisteks ja suurteks tükkideks. Panen väikesed ja keskmised tükid karbi sisse püsti. Mulle meeldib võtta toidupoest kaste, millel on külgedel väljalõiked nagu sangad. Suuremaid tükke hoian külili; tavaliselt libistan need kapi või raamaturiuli taha või tõstan pööningul või keldris teiste kastide peale. Minu lemmik kastilõikur on Klever Cutter.

3. Hoian alles palju klaaspurke ning säilitan neis väiksemaid asju. Säilitan ka kohvipurke, millesse panen pulgakesed või muud pikad-kõrged esemed. Sean purgid kunstiasjade riiulile nii, et need oleksid nähtaval ning neid oleks lihtne kätte saada. Usun, et kui panete materjalid nähtavale kohale, on enam kui kindel, et lapsed neid ka kasutavad! Samuti ei viska ma ära selliseid veidraid piasasju nagu leivakottide kinnitusklaasid või vanad pusletükid. Meisterdamisasjade purke ei ole kunagi liiga palju!

PÕHITÖÖVAHENDITE LOETELU

Siin on kirjas kõik töövahendid, mida vajate selles raamatus esitletud projektide juures (lisaks taaskasutusmaterjalile).

MAALIMINE JA JOONISTAMINE

Guaššvärvid

Vesivärvid

Vedelad vesivärvid

Pintslid

Värvirull

Must püsimarker

Värvilised markerid

PABER

Akvarellipaber

Värvilised paberid

Mustriksed või käsitööpaberid

Vanad ja juba tükkideks lammutatud kunstiprojektid

Ajalehed

LIIMID

PVA-liim

Liimipulgad

Madala temperatuuri liimipüstol

Kleplint

Värviline või dekoratiivteip

TÖÖRIISTAD

Käärid

Vaiبانuga

KÄSITÖÖVAHENDID

Käsitööpulgakesed

Kõrred

Neoonsildid

Lõng

Piibuorgid

Paelajupid

Tutid

Kangajääd

Helmed (nt puidust ja plastikust)

Vatitikud

Hambaorgid

SOOVI KORRAL

Sädeluspulbrid

Paberist muffinivormid

Litrid

Suled

Neoonguaššvärvid

Sädeluspulbriga liim

VÄRVI PEREKONNAD

Väikestele meeldib kõiki värve omavahel kokku segada.

Poriste maalingute vältimiseks pange neile valmis sellised värvitoonid, mis kuuluvad samasse perekonda. Alati võite lisada ka valge värvi, et lapsed saaksid uurida varjundeid ja tooni tugevust.

(Ärge pange kokku vastandvärve: lillat ja kollast, oranži ja sinist, rohelist ja punast.)

1. kollane, oranž,
punane, roosa

2. sinine, türkiis,
roheline, kollane

3. roosa, lilla,
meelespea, sinine

4. sinakasroheline, roheline,
sinine, piparmünt

5. viirsin, roosa,
lilla, fuksia

6. fuksia, kollane,
oranž, roosa

7. tumesinine, helesinine,
türkiis, meelespea

8. kreemikas, punane,
kollane, Barbie-roosa

TEATER KINGAKARBIS

Võtke tagasihoidlik kingakarp ning tehke sellest värvikirev teater, kus saab tundide viisi pulganukkudega fantaasierikkaid etendusi mängida.

MATERJALID

Kingakarp
Vaibanuga
Guaššvärvid
Värvipintsel
Klaas vett
Niiske käsn või paberrätik
Värviline või dekoratiivteip
Käärid
Nöör

Pulganukkude jaoks:

Suured
käsitööpulgad
Dekoratiivteip
Käärid
Must marker
Lõng

TÖÖ KÄIK

Valmistage kingakarp lastele ette: lõigake vaibanoaga esiküljele suur aken. Kingakarbi võib eelnevalt ühtlases toonis üle värvida.

Pange ettevalmistatud kingakarp paberiga kaetud lauale värvide juurde. Plastikust munakarbi pesadesse on mugav värve valada.